

Innovasjon i omsorg gjennom samarbeid mellom kommune, forskning og industri

v/Lisbeth Hammer Krog, ordfører,
Bærum kommune

Utgangspunkt

Rapport: Fremtidens alderdom og ny teknologi (2009)

Som en del av den nasjonale strategien bør alle brukere av pleie- og omsorgstjenestene i alle kommuner få tilbud om en "Trygghetspakke" hjemme innen 2015.

Stor leteaksjon etter 86 åring

28.9.2011

En større leteaksjon ble onsdag ettermiddag iverksatt i området Hosle, Østerås, Grini.

Leteaksjon etter savnet kvinne (78) avsluttet

HORTEN: Klokken 09.45 fant Sivilforsvaret en død kvinne på Dampejordet i Horten.

Velferdsteknologi trygghet – verdighet - mot

”Før vi skaffet oss GPS-utstyret lette jeg etter ham dag og natt.”

Dato: 03.08.2009 Arkivkode: N-99.1 Bilag nr: Arkivsak ID: 09/16272 J.post ID: 09/61087
Saksbehandler: Elisabeth Vennevold

Behandlingsutvalg	Motedato	Saksnr.
Sektorutvalg bistand og omsorg	17.09.2009	042/09
Sektorutvalg bistand og omsorg	05.11.2009	056/09

VELFERDSTEKNOLOGI I MORGENDAGENS OMSORG

VIKTIGE PUNKTER I SAKEN:

I møte 4. juni 2009 ber BIOM rådmannen komme tilbake med et notat for bruk av omsorgsteknologi / velferdsteknologi i Bærum kommune.

Vedlagt følger en redegjørelse for dagens og fremtidens muligheter innenfor omsorgsteknologi/velferdsteknologi.

Rådmannen viser også til sak om IKT strategiske virkemidler som er til behandling i alle

Velferdsteknologi

Trygghet – verdighet - mot

Bo hjemme lenger

Bærum kommune etterlyser statlig støtte

Ny teknologi vil kunne revolusjonere delen av eldreomsorgen. Bærum vil være foregangs-kommune, men etterlyser statlig vilje og penger.

ER SAUVSEN

Varaordfører Lisbeth Hammer trosser i Bærum er utålmodig på ventetiden. Hvorfor vente i årevis å vurdere om ny teknologi som kan bedre tryggheten for eldre og kanskje sørge for at de kan bo lenger hjemme i egne bo-ger? Vi må gjøre det nå, mener hun.

Å bo hjemme lengst mulig, er en vinn-vinn-situasjon for alle. Det er en av hovedkonklusjonene i et forprosjekt mellom kommunenes Sentralforbund (S) og Næringslivet Hovedutvalget (NHU) kalt ARTE – Rbeidskraft og TEknologi, som om i mai i fjor. I midten av juni i det store konferansen på Værnes i velferdsteknologi i regi av edTThor.

Lønsomt. Rapporten fra ES/NHU viser at det vil være sam-

Ny teknologi kan gjøre tryggheten større for eldre, mener tjenesteleder Hella Brit Oppedal på Bekkestua eldrecenter (L.v.) og varaordfører i Bærum, Lisbeth Hammer (R.).

Handling – nå! – Jeg ser at det står i mange dokumenter at vi skal gjøre dette, det står i Samhandlingsreformen. Men hvor er viljen til handling? Hvor er incentivene til kommunene for å ta det i bruk?

Aftenposten møter vaksordfører Knog på Bekkestua eldre-

– Jo, munnles det.

Så da må vi snart kunne ta i bruk viktige hjelpemidler. For eksempel GPS. Med det hjelpemiddelet kan jo pårørende eller etstoffer følge med hvor man er. Så er det sensorer som sender og slukker elektrisk lys og komfyre. Og så er det sensorer som registrerer

alle utgangsdører: IKKE GÅ UT HER, sto det på de lappene.

– Vi kunne jo ikke låse henne inne, men hun ble jo stua på meg for disse lappene. Følelsen av mestring er viktig for eldreomsorgen. Hadde vi hatt GPS på henne, hadde det jo vært langt

med ny teknologi

Aktuelt med GPS-peiling for demente

Dette kan den nye teknologien gjøre

GPS-sporing av demente. Påvarende eller helsepersonell kan følge ferden.

Automatisk start. Begynner allerede å bli innlåst i feringsbudoer.

Avanserte senge med trykksensor. Kan registrere bevegelser.

Smartt bord som måler vekt og blodtrykk. Bebre helsevesen.

Smartt bord med bevegelsesensor. Komma, utdbyr for helse.

Kroppssensor som måler blodtrykk og hjerterefleks.

Slutsugerobot. Er allerede i ferd med å bli tatt i bruk på sykehus.

Smartt bord. Skal kunne slukke brann-tilkop – hvis den ikke går amok.

Velferdsteknologi trygghet – verdighet - mot

Mer tekno i eldreomsorgen

Ny satsing.
Trygghetsskapende teknologi i eldreomsorgen kan bli en spesialitet i Bærum. Kanskje med et nasjonalt kompetanse-

6 NYHETER

Styringsplan
Søndag 10. februar 2008

Skal hjelpe bestemor

■ Robotter, kameraer og GPS-sendere inn i eldreomsorg

Robotten Anna løfter deg ut av sengen, hjelper deg opp fra toalettet eller gir deg ryggmassasje. Om et par år kan hun gjøre det i norske sykehjem, om politikerne vil.

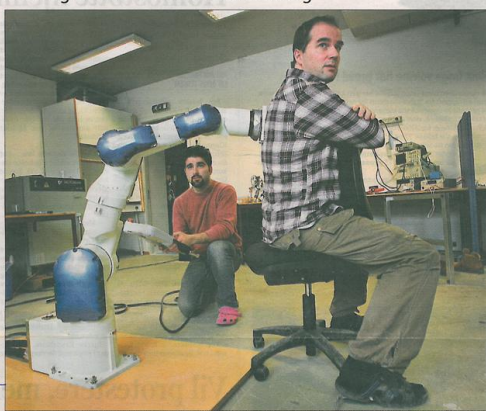
CHRISTINE ENGH
INGAR STORFJELL (foto)

10 000 nye, varme hender i pleie- og omsorgskjoren innen utløpet av 2009, var løftet Regjeringen på 1. stortingsmeldingen. Et løfte som er umulig å holde, mener kommunens interesseorganisasjon, KS.

Nå går KS og SIFO nye veier for å løse bemanningskrisen i eldreomsorgen. De utreder muligheten for at robotter, sensorer, kameraer og GPS-sendere skal frigjøre hender, slik at de kan brukes til omsorg.

Vi gjør dette for at folk skal kunne bo hjemme og være selvbjudne lengst mulig. I tillegg har det positiv effekt på mangelen på arbeidskraft, påpeker Asbjørn Wilanderst, direktør i KS.

Kan midbrukes. Den teknologiske fremtiden er nærmere enn mange tror. For en uke siden kom roboten Anna til Trondheim for å demonstrere ved Universitetet i Oslo, hvor forskerne blant annet skal se på hvordan Anna kan brukes i omsorgssituasjoner. Her skal programmøren til å kunne massere ryggen og ta tungt løft. Om politikerne vil og finansieringen sikres, kan Anna settes i arbeid om et par års tid.

Førrige uke kom roboten Anna til Universitetet i Oslo. Her får førsteamanuensis Mats Hovén massasje mens forsker Omin Mihomhart programmerer. I løpet av et par års tid vil Anna kunne utplasseres i norske sykehjem for å ta tungt løft og gi ryggmassasje.

Robotstøtten har innført gulvene i Solbakken bo- og behandlingsstue på Østerås, slik at de omsatte kan bruke tiden og kreft i Hamner Krøig (t.v.) og Kristin Stendal, koordinator i kommunens Enhet for helseinformatikk.

Datahjelp for dement

■ Men PC skal ikke erstatte mennesker

En dataskjerm hjemme i stuen skal hjelpe demente med å huske hva de skal gjøre. Ved hjelp av enkle symboler og godt synlig tekst vises daglige gjøremål og beskjeder.

INGEBORG MOE
WENCHE FUGLEHAUG

– Vi ser at noen av de eldre som har prøvd systemet, har hatt god nytte av det. En pleide å ringe datteren hele tiden for å spørre om ting. Nå viser skjermen hva hun skal gjøre, forteller prosjektleder Ingrid Haug Olsen ved Ressursenter for demens i Trondheim kommune.

Data-skjermen har enkle symboler, som måne og sol, for å fortelle om det er dag eller natt. Klokker vises både med visere og tall, og starttiden har en enkel meny. En av de viktigste funksjonene er å vise dagens gjøremål: Dagstenter klokken 12. Buss nummer 30 til legen. Husk å drikke vann.

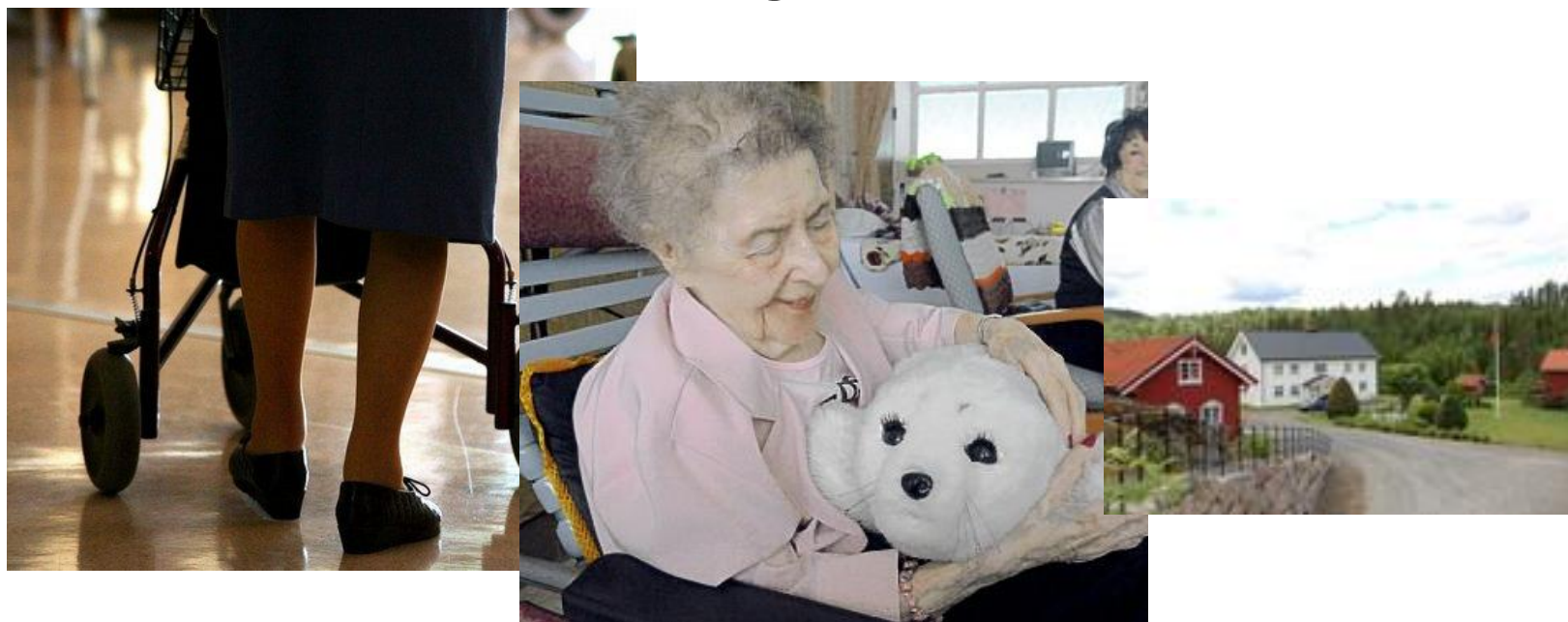

Ruth Hilmarson og Klara Olsen har prøvd ut det nye systemet. Skjermen viser tid på døgnets gjøremål og kan også brukes til å få beskjeder fra pårørende. FOTO: ARI ØR

Selvrespekt. – Kanskje husker de ikke når de skal ha dusjebad. Hvis de vet det, kan de gjøre

Hvordan møter vi dagens og morgendagens utfordringer?

– Forandring for å bevare –
Se mulighetene!

Kinesiske tegn for krise

Viljen velger virkelighet

FARE

- Teknologi reduserer personlig kontakt
- Kan gi falsk trygghet
- Kan skape merarbeid
- Går på bekostning av etiske prinsipper og personvern hensyn

MULIGHETER

- Bli boende lenger hjemme på en tryggere, sikrere og mer verdig måte
- Forebygge det vi alle er redde for:
 - brann, ulykker, fall
- Bedre oppfølging av kronikere
- Bedre samhandling 1. og 2. linje
- En ny og spennende industri

Velferdsteknologi

trygghet – verdighet - mot

- Hvilke verdier kan trues ved bruk av velferdsteknologi?
- Hvilke verdier kan trues av at man IKKE benytter velferdsteknologi?

Innovasjon på dagsorden

- Integreres i planarbeidet
- Drøfte områder som krever nye løsninger
- Etterspørre nyskapning på lik linje som vi etterspør resultater på drift
- Leve med usikkerhet når ikke resultatet er kjent på forhånd
- Langsiktig arbeid
- Innovasjon gjennom bruk av ny teknologi: Helse, miljø og skole
- Lære av andre
- Bygge kultur for innovasjon

Norge trenger en innovasjonspolitik for omsorgssektoren

- Det handler om å bli sett, å bli hørt og å bli verdsatt
- Det handler om verdighet
- Ved utvikling av nye produkter:
 - Spør vi de eldre?
 - Lytter vi til de eldre?
 - Skaper vi produkter sammen med de eldre?

Strategier

- Brukerinvolvering
- Offentlige – private partnerskap
- Skape produkter/tjenester/rom i tett samspill med de som skal bruke produktene/tjenestene/rommene
- Eks. rullatoren - valgfrihet

Hvorfor må rullatorenen være grå?

Innovasjonsmessige utfordringer

- Mange enkeltstående løsninger – vi må ha løsninger som ”snakker sammen”
- Lav kompetanse og forståelse av fagfeltet hos mange leverandører
- Vi kan ikke prøve og feile!
 - Det handler om mennesker – verdighet – omdømme
- Lite erfaring og lav kompetanse
 - Kommunene trenger oppstarthjelp og verktøykasser

Pågående prosjekter i Bærum kommune

- Trygghetspakken (forprosjekt)
- Kontaktsentral (forprosjekt)
- Trygge spor (hovedprosjekt)
-Uten mat og drikke.... (forprosjekt)
- Sikker legemiddelhåndtering (forprosjekt)

Demoleilighet Henie Onstad seniorsenter

Videotelefon

Nattlys

Fallalarm

Fru Paulsen

Påminnelser

Kjøleskapvakt

Komfyrpåminnelse

Familietre

Medisin-dispenser

Dørtaler

Gi din
tilbakemelding

TRYKK HER !

Hvem er det som banker på vår dør?

Velferdsteknologiens showroom

Nasjonalt kompetansesenter

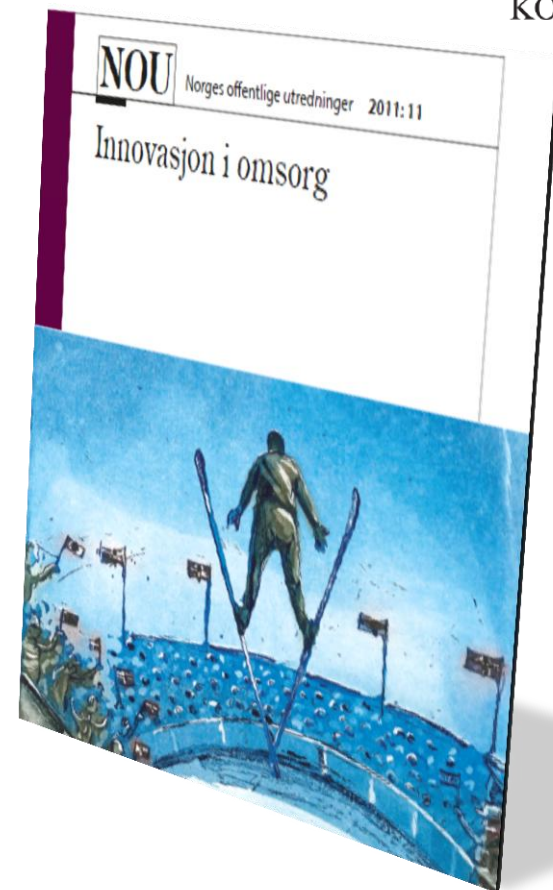
Forskning, næringsliv og offentlig sektor må
samarbeide

Anbefaling

Trinn 1: Videreutvikle trygghetsalarmen til en **trygghetspakke**

Trinn 2: Ta i bruk moderne kommunikasjonsteknologi og sosiale medier

Trinn 3: Ta i bruk teknologi som stimulerer, underholder, aktiviserer og strukturerer hverdagen

NOU 2011:11: Innovasjon i omsorg (juni 2011)

Konklusjon

Politisk mot og bevilgninger

DEBATT 5

OFFENTLIG SEKTOR. Med det press vi opplever nå, trengs politisk mot og nytenkning for å møte eldrebølge og kvalitetskrav.

Vi trenger politisk mot

Debatt

TARJE BJØRGUM
politisk rådgiver,
Abelia, Foreningen
for kunnskaps- og
teknologibedrifter i NHO

Velferd. Vi har gode offentlige velferdsordninger i Norge. Sterk vekst i yrkesdeltagelsen har bidratt til stadig forbedrede velferdstiltak uten å sprengte budsjettene. Det har gått bra helt hit.
Om noen år vil antallet pensjonister pr. yrkesaktive person dobles. Det vil gi sterk vekst i offentlige utgifter og mangel på kompetent arbeidskraft. Kravene til kvalitet på tjenestene vil øke.

Mangler ambisjoner. Abelia har evaluert partienes utkast til program for neste stortingsperiode. Resultatet er nedslående. Partiene, kanskje med unntak for Høyre, avslører manglende ambisjoner for offentlig sektor. Andre land, som Danmark, Storbritannia og Obamas nye USA, satses målrettet på teknologi for å møte presset på offentlig sektor. Abelia foreslår fem politiske grep for å møte dagens utfordringer:

forlag og andre produsenter av digitale læremidler.

3. Ta styring i Helse-Norge. Til tross for firedobling av helsesektorens andel av statsbudsjettet de siste tiårene, klarer aktørene fortsatt ikke å samhandle. I stedet kjøres pasientjournaler med drosje mellom sykehus. Helse-Hanssen er opptatt av samhandling, men synes så langt ikke å ha skjønt mulighetene i teknologi.
20 prosent av arbeidstiden på et sykehus brukes til å lete, sier forskning. Ultralydteknologi og RFID kan brukes til å merke alt fra sykehusutstyr til pasienter. En reell digital samhandling vil kreve både lovendringer, standardisering og økte investeringer. Har vi råd til å la være?

4. Mer omsorg med ny teknologi. Ti-den er inne for å nytænke produksjon av omsorgstjenester. Behandling og omsorg for mennesker med kroniske sykdommer kan flyttes hjem med hjelp av ny teknologi. Smarthus og nettbaserte helsetjenester kan gi eldre mennesker trygghet og frigjøre varme hender i eldreomsorgen.
Danmark bevilget i 2008 tre milliarder til omsorgsteknologi innen kommunal pleie- og omsorg. Finland etablerer kompetansesentra i Japan, for å tilpasse og selge finsk omsorgsteknologi til et land hvor eldrebøl-

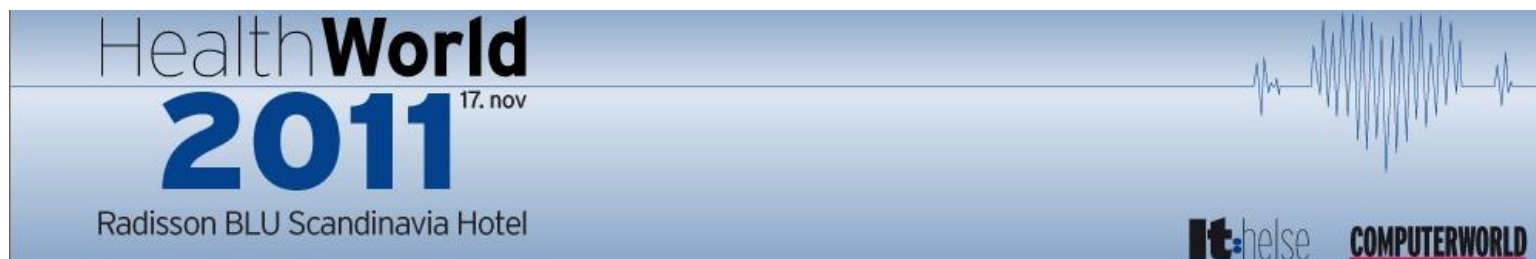
0 1 0

BA

ert på foredragene under eHelsekonferansen. Her sammen med politisk
FOTO: STIAN ESPELAND

Nå er vi nominert til årets eHelsebegivenhet 2011

Årets eHelsebegivenhet 2011

Når HealthWorld arrangeres for andre gang i Norge vil helse- og it-strateger møtes for å diskutere hvordan IT kan gjøre helsesektoren bedre. Temaet eHelse får mer oppmerksomhet for hvert år, selv om mange synes utviklingen går for tregt.

Likevel - alle som er involvert i denne sektoren, enten det på politisk nivå, som helsetilbyder eller leverandør vet at det er svært mye som skjer både nasjonalt og lokalt. Når vi samles på HealthWorld er dette også en god anledning til å markere viktige begivenheter i året som har gått. Vi vil derfor for andre gang kåre "Årets eHelsebegivenhet 2011". For å omtales som en viktig eHelsebegivenhet har vi lagt følgende kriterier til grunn:

- Et nytt epokegjørende produkt/teknologi-orientert resultat, eller gjennomførte tilrettelegginger (lover, styring/organisering, tiltak) som medfører økt bruk og adopsjon av teknologiske løsninger
- Et viktig resultat fra et demonstrasjons- eller implementeringsprosjekt (positivt eller negativt)
- En strategisk beslutning vedrørende eHelse med en realistisk forventning om vesentlige (positive eller negative) konsekvenser for helse- og omsorgssektoren
- En begivenhet med stor symbolsk verdi

I tillegg til hovedprisen Årets eHelsebegivenhet vil det være fire ekstra kategorier:

- Beste Helse 2.0 (beste informasjon/kommunikasjonsløsning mot pasienter)
- Beste spesialist initiativ for god elektronisk samhandling og informasjonsspredning
- Beste omsorgsløsning - it-prosjekt med mest verdi for hjemmeværende eldre/syke og/eller pårørende
- Beste innovasjon - en praktisk tilpassing av et it-produkt i helse- og omsorgssektoren.

Disse er automatisk med i samleprisen. De ekstra prisene deles bare ut når det er minst fire kvalifiserte påmeldinger i kategorien.

Her er kandidatene (mer informasjon følger):

Prosjekt A: Trygghetspakken – fru Paulsens leilighet

Prosjekt B: FUNNKe region nord 2011-2013

Prosjekt C: Context sensitive systems for mobile communications in hospitals

Platinapartnere

ATEA

HITACHI
Inspire the Next

IBM

Microsoft

Gullpartnere

accenture
High performance. Delivered.

Det gode liv i et helseperspektiv

*Det handler om å ha noe
å leve av,
leve i og
leve for*

Muligheter

*Skulle jeg ønske meg
noe, da ville jeg
ikke ønske meg
rikdom eller makt,
men muligheter.*

*Det øyet som overalt
– evig ungt, evig
brennende – ser
muligheten*

Søren Kierkegaard